

АРТЪР КЛАРК ДЕПРЕСИЯ

Превод от английски: Николай Николаев, 1976

chitanka.info

— Но това е ужасно — каза Върховният учен, — трябва да има някакъв изход!

— Да, Ваша мъдрост, но въпросът ще е много труден. Планетата е отдалечена от нас на 500 светлинни години и няма да е лесно да установим връзка с нея. Все пак смятам, че ще успеем да направим нещо. Но не е само това. Досега не успяхме да контактуваме с тамошните обитатели. Техните телепатични способности са минимално развити, а може би изобщо не съществуват. Ако не успеем да поговорим с тях, няма да сме в състояние да им помогнем с нищо.

Стана тихо. Върховният учен обмисляше положението и най-сетне намери, както винаги, отговор:

— Всеки вид, надарен с интелигентност, трябва да има поне няколко индивида с телепатични способности. Трябва да се изпратят стотици наблюдатели, които да са в състояние да уловят и най-малката следа от блуждаеща мисъл. Ако това се удаде, ще концентрираме там всичките си сили. Новината трябва да стигне до тях!

През космичния вакуум, за преминаването през който дори светлината има нужда от половин хилядолетие, умовете на планетата Таар изпращаха пипалата на своите мисли, търсейки отчаяно човешко същество, способно да усети тяхното присъствие. Най-сетне — по щастливо стечение на обстоятелствата — те попаднаха на Уилям Крос.

Поне така им изглеждаше отначало. После вече не бяха толкова сигурни дали тези обстоятелства спадат към най-щастливите. Във всеки случай нямаше избор. Съвкупността от фактори, които предизвикаха възприемчивостта на съзнанието на Бил, действуваше само няколко секунди и едва ли би могла да се повтори от другата страна на безкрайността.

Необикновеното явление стана възможно благодарение на три фактора. Единият без съмнение бе положението в пространството. Пълната с вода бутилка, върху която пада слънчева светлина, може да се превърне в примитивна лупа, която събира светлината в една точка. По този начин плътната маса на Земята събра вълните, идващи от планетата Таар. Лъчението на мисълта преминава през материята почти без смущения като светлината през стъклена плоскост. Но трябва да се помни, че планетата е доста голямо струпване на материя. Така земното кълбо изигра ролята на гигантска леща, а Бил се намери

точно във фокуса — където импулсите, идващи от Космоса, бяха усилены стотици пъти.

Милиони други хора, намиращи се в също такова изгодно положение, не приеха сигналите. Но те не бяха нито конструктори на ракети, нито бяха прекарвали години в мечти за Всемира, който в края на краищата да стане част от самите тях.

А освен това в противоположност на Бил в този момент те не бяха пияни като дърво, не балансираха на самата граница на съзнанието, стареейки се да избягат от действителността в света на сънищата, където нямаше разочарования, неуспехи и безизходни положения.

Мнението на Армията бе съвсем понятно:

— Плащаме ви, мистър Крос — генерал Потър каза това с половин тон по-високо, отколкото трябваше, — да проектирате бойни ракети, а не космични кораби. Какво правите през свободното си време, е ваша лична работа, но съм длъжен да ви обърна внимание, че апаратурата в тази лаборатория не може да служи на личните цели на никого. От днес всички поръчки за компютърния център ще се утвърждават от мен. Това е всичко.

Разбира се, не можеха да го изхвърлят, беше им твърде необходим, но Бил вече не бе сигурен дали иска да остане на работа там. Всъщност той не бе сигурен в нищо... освен може би в това, че досега работата му бе донесла само разочарования, а Бренда го бе напуснала и отишла при Джони Гарднър.

Бил не можеше да запази равновесие, беше опрял брада на ръцете си и се вглеждаше а бялата стена от другата страна на масата. Единствената украса бе пъстрият стенен календар и големият плакат на „Еърджет“, показващ ракетата „Ейбиър Марк I“ по време на вертикален старт. Погледът на Бил се забодеше някъде между тези две картинки. От главата му се изпариха остатъците от мисъл, паднаха последните бариери...

Точно в този момент съсредоточените в огромно усилие същества от планетата Таар издадоха беззвучен победен вик, а стената пред очите на Бил започна бавно да се стопява сред въртящи се мъглявини. Струваше му се, че гледа в тунел, който води право към безкрайността. Всъщност така и беше.

Наблюдаваше явлението с умерен интерес. Случвало му се беше вече да има и по-рафинирани халюцинации. Слушайки гласа, който му говореше, Бил дълго време не бе способен да реагира по какъвто и да е начин. Дори пиян, той чувствуваше задръжки пред дискутирането със самия себе си.

— Бил — каза гласът, — слушай внимателно. С големи усилия успяхме да установим контакт с теб, а въпросът е необикновено важен.

По известни причини Бил не можеше да се съгласи. За него вече нищо нямаше значение.

— Разговаряме с теб от една много далечна планета — продължаваше нетърпеливият глас, който се стараяше едновременно с това да намери най-предразполагащия тон. — Ти си единственото човешко същество, с което успяхме да се свържем. Трябва да ни разбереш добре.

На Бил му бе трудно вече да се съсредоточи върху собствените си проблеми и започна да се безпокои. „Не съм добре — мислеше си, — щом вече чувам и гласове. Преди всичко трябва да се успокоя! Доктор Крос, имаш два изхода: или да игнорираш всичко, или да се включиш в разговор. По-добре ще е май да се включиш, иначе след малко може да стане непоносимо.“

— Добре де, добре. Казвай за какво става дума. Ако е нещо интересно, ще послушам с удоволствие.

За момент стана тихо, после гласът се обади отново. Този път в него се долавяше елемент на несигурност.

— Не те разбираме добре. Не става дума за това, дали на някого ще му е интересно. Нашата новина има жизнено значение за целия твой род. Трябва незабавно да уведомиш правителството!

— Добре де, слушам ви — каза Бил. — Поне ще имам някакво занимание.

На петстотин светлинни години от него жителите на Таар организираха спешно съвещание. Нещо не беше наред, но засега не разбираха какво. Несъмнено бяха успели да установят контакт, но реакцията бе съвсем друга, не такава, каквато очакваха. Но те можеха само да подновят усилията си и да вярват, че от това ще излезе нещо.

— Слушай, Бил, нашите учени разбраха, че след три дни, а по-точно след седемдесет и четири часа вашето Слънце ще избухне. Това

не може да се предотврати. Но основания за паника няма. Можем да ви спасим, ако правите това, което ще ви кажем.

— Тъй, тъй — обади се Бил. — Халюцинациите започнаха да стават интересни!

— Можем да създадем нещо, което ние наричаме мост. Това е нещо като тунел в пространството, както този, в който гледаш сега. Това е трудно да се обясни теоретично дори на някои от вашите математици.

— Чакайте, чакайте — запротестира Бил. — Аз съм именно математик и казват, съвсем не лош, дори когато съм трезв. Чел съм за тия неща в научнофантастични списания. Струва ми се, имате предвид преминаване през пространство от по-високо измерение. Такива басни са били интересни преди Айнщайн.

Съзнанието на Бил сякаш възприе ехото на някакво объркване.

— Не сме имали представа, че сте толкова напреднали в науката — казаха жителите на планетата Таар, — но време за теоретизиране няма. Просто ако влезеш в отвора пред теб, веднага ще се намериш на друга планета. Това е наистина един вид преминаване, този път през тридесет и седмото измерение.

— Направо на вашата планета?

— О, не! Тук не бихте могли да живеете. Но в Космоса има много планети, които приличат на Земята. Ще намерим такава, която да е подходяща за вас. Разбира се, ще трябва да строите цивилизацията си отначало. Това е единственият ви шанс. Трябва да предадеш тази новина и да обясниш на всички какво трябва да правят.

— Ами, и те като ще ме заслушат най-внимателно! Защо не поговорите със самия президент?

— Успяхме да установим контакт само с твоя разум. Другите са затворени за нас. Не знаем защо.

— Бих могъл да ви го обясня — Бил погледна празната бутилка пред себе си. Срещу стойността на пиетието получи съвсем не лошо забавление. В този диалог нямаше нищо необикновено. Без усилие можеше да си обясни откъде са се взели тези странни мисли. Само преди една седмица бе чел разказ за края на света, а тези измислици за „мостове“ и „тунели“ в пространството не са ли нещо естествено у някого, който вече повече от пет години се занимава с ракети и добре знае колко несигурни и несъвършени са те?

— А какво ще стане, ако нашето Слънце избухне наистина? — запита изведнъж Бил, сякаш искайки да провери своите привидения.

— Вашата планета ще се изпари, както и всички други, до Юпитер включително.

Бил трябваше да признае, че тази картинка не е лишена от размах, а колкото повече се замисляше над това, толкова по-привлекателно му изглеждаше.

— Мила моя халюцинацийо, знаеш ли какво бих казал, ако ти вярвах?

— Но ти трябва да ни вярваш, Бил! — през светлинните години до него стигна отчаян вик.

Бил се престори, че не е чул. Темата го привличаше все повече.

— Бих казал: „Това е съвсем разумен изход. Най-сетне този кошмар ще свърши!“ Да, това е чудесно. Ние всички наистина искаме това. Много мило от ваша страна, че ни предупреждавате, но си отивайте у дома и си вземете своя мост.

На планетата Таар зацари отчаяние. Мозъкът на Върховния учен, потопен като голям сунгер в хранителния разтвор, леко пожълтя по краищата, което не бе му се случвало от времето, когато преди пет хиляди години стана нападението на планетата Ксейгъл. Най-малко петнадесет психолози получиха нервна криза и никога вече не можах да станат нормални. Главният компютър в отдела по астрофизика започна да разделя на нула всички числа, които можеше да си припомни, и в края на краищата предпазители му изгоряха.

През това време на Земята Бил Крос набираше инерция.

— Я ме погледнете — казваше той, сочейки се с пръст, — от пет години робувам, за да могат хората най-сетне да имат някаква полза от ракетите, а ме карат да им строя бойни ракети, с които взаимно да се унищожаваме. Слънцето положително ще направи това по-добре. Ако ни дадете друга планета, цялата тази лудница ще започне отначало.

За момент млъкна, старайки се да събере своите разпилени мисли.

— А Бренда си пътува някъде по света. Не остави дори писмо. Извинете, но нямам никакъв ентусиазъм, с който да приема вашето Добро дело.

Жителите на Таар изпратиха с последно отчаяно усилие своите мисли през междузвездния тунел.

— Но, Бил, ти не говориш това сериозно. Нима всички хора мислят като теб?

Това бе интересен въпрос. Бил го обмисли подробно, във всеки случай дотолкова подробно, доколкото позволяваше чувството на топлина и отпуснатост, което го бе овладяло. В края на краищата нещата не изглеждаха зле. Можеше да си намери друга работа, дори само за това, за да може най-сетне да каже на генерал Потър какво да направи с трите си генералски звезди. А ако става дума за Бренда — какво пък, жените са като такситата, едно си изпуснал, след малко ще намериш друго. А най-важното, в огнеупорната каса, върху папките с поверителни документи, има втора бутилка уиски. Какъв великолепен ден! Стана и тръгна с неуверена крачка.

Таар се обърна към Земята за последен път:

— Бил — повтаряше отчаяно гласът. — Не на всички им върви така лошо!

Бил се обърна и погледна във въртящия се тунел, осветен от искрите на звезди, „Но не и на всекиго може да се падне такава хубава халюцинация!“. Завладяваше го еуфория.

— Уверявам ви, че на мнозина им върви много, ама много по-лошо! — отговори той, изпращайки в междузвездното пространство усмивка, пълна със задоволство. — Да, дори би могло да се каже, че аз съм един от шепата щастливци!

Присви очи и забеляза, че тунелът изведнъж започна да изчезва. Пред него отново бе бялата стена, точно там, където трябваше да бъде.

„Тъй, представлението свърши — помисли си Бил. — Почнах вече да се уморявам. Да видим какво ще бъде следващото!“

Следващо обаче нямаше, защото на Бил му се „скъса филмът“ точно когато нагласяше шифровата комбинация на касата със секретни документи. В продължение на два дни се чувствуваше не съвсем добре и бе забравил за цялата история.

На третия ден нещо започна да му се върти в главата. Може би щеше да успее да си припомни, но се появи Бренда и започна дълго и убедително да се извинява.

Разбира се, четвърти ден просто нямаше.

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 23/1976 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.